

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
103 33 Stockholm

Stockholm
2010-01-18

Vår referens
A. Fritsch

Dnr
Fi2009/6412

Remissvar

Närvaroliggare och kontrollbesök Ds 2009:43

Företagarna har fått rubricerade förslag på remiss och får anföra följande.

Förslaget innebär en utvidgning av det befintliga systemet med personalliggare till två nya branscher, tvätterier och bygg. Sedan tidigare omfattas restauranger och frisörer. Skatteverket föreslås också få vidare kontrollmöjligheter i samband med kontroll av närvaroliggaren.

Promemorian innehåller en utvärdering av hittillsvarande system och ett förslag om utvidgning. Företagarna instämmer i kritiken mot Skatteverkets utvärdering av det nuvarande systemet som framförts av Sveriges Hotell- och Restaurangföretagare. Även utredningen anger att beräkningarna av effekterna rymmer stor osäkerhet. Utredningen hävdar att 3 000 – 6 000 svartjobb har blivit vita under åren 2007 och 2008 tack vare systemet med personalliggare. För frisörbranschen anger utredningen att effekterna särskilt under 2008 så osäkra att det inte går att fastställa att åtgärderna haft någon effekt.

Skatteverket anser att en mycket stor del av ökningen av lönesumman i restaurangbranschen mellan 2006 och 2008 beror just på personalliggaren. Här bortses från andra naturliga förklaringar som att lönesumman har ökat ungefär lika mycket inom andra delar av privat tjänstesektor, där det inte har införts personalliggare. Effekten av personalliggaren är alltså inte tillräckligt underbyggd och bör inte läggas till grund för att utvidga systemet innan en objektiv utvärdering och analys av andra alternativ har genomförts.

För att ett kontrollsystem ska ha legitimitet krävs att det är effektivt och att nyttan överstiger de kostnader och andra olägenheter som är förknippade med det. En trovärdig utvärdering av det befintliga systemet är därför absolut nödvändig innan en utvidgning kan övervägas. Att effektivt bekämpa svartjobb är mycket viktigt men det måste ske både effektivt och utan att onödigt belasta företag som inte ingår i riskgrupperna.

Skatteverket har de senaste två decennierna alltmer övergått från kvalificerade revisioner till att använda kontrollinstrument som bygger på att företagen själva ska sammanställa eller upprätta en stor mängd uppgifter som ska kunna kontrolleras av myndigheten. Sådan information kommer dock inte att lämnas av den som sysslar med ekonomisk brottslighet utan bidrar i stället till att

öka den administrativa bördan för det stora flertalet seriösa företagare. Vi ifrågasätter effektiviteten i allt uppgiftssamlade och uppgiftslämnande om myndigheterna inte har resurser att hantera uppgifterna. Vidare efterlyser vi en analys av om kontrollinsatserna utnyttjas effektivt i ett system med närvaroliggare. Problemen med svartjobb hänger i stor utsträckning samman med de höga skatteklivar som finns i Sverige. Sänkt beskattning av arbete är nödvändigt för att minska incitamenten för svartjobb.

Ett exempel på lyckade åtgärder för att stävja svartjobben är skatterabatten för ROT¹ och RUT arbeten. Inom dessa branscher beräknas åtminstone 12 000 nya jobb ha skapats och kanske så mycket som 35 000 jobb¹. Trots att rabatten beräknas uppgå till ca 7 miljarder kr under 2009 beräknas åtgärderna också medföra ett statsfinansiellt överskott genom nya och vita arbeten. Varje krona i skatterabatt beräknas ge mellan 1:50 och 2 kr tillbaka till statskassan. Just detta system går inte att införa på alla områden men kan ändå tjäna som ett gott exempel.

Promemorian innehåller förslag med krav på gemensam närvaroliggare när flera företag arbetar på samma arbetsplats. Företagarna avstyrker förslaget. Det skulle både innefatta svåra bedömningar och komplicerade ansvarsförhållanden som riskerar att drabba småföretag som i praktiken varken har "rådighet" över arbetsplatsen, möjlighet att vägra eller möjlighet att få ersättning från andra företagare som fuskar. Företagarna motsätter sig systemet att göra företagare till Skatteverkets förlängda arm i kontrollverksamheten av andra företagare.

Vid blandad verksamhet föreslås bedömningen av eventuell skyldighet att föra närvaroliggare göras i två steg. Först bedöms om den övervägande delen av verksamheten är inom någon av de branscher där närvaroliggare ska föras. I så fall ska närvaroliggaren omfatta all personal i hela företaget. Om verksamheten inte till övervägande del är noteringspliktig men kan vara en egen verksamhetsgren ska närvaroliggaren föras för den verksamhetsgrenen. Även detta förslag avstyrks. Förslaget skulle bli svårt att tillämpa och bör inte införas för kontrollåtgärder som innefattar sanktioner vid brott mot reglerna.

Promemorian föreslår att även egenföretagare och fåmansföretagare samt deras makar och barn under 16 år ska antecknas i närvaroliggare – oavsett om det finns ytterligare personal i företaget eller ej. Förslaget avstyrks. Detta informationskrav skulle inte leda till att Skatteverket får någon ytterligare värdefull information utan innebär enbart en onödig administrativ börda för företagaren. Vid ett eventuellt kontrollbesök lär det ju vara företagaren som tar emot och svarar på Skatteverkets frågor varför informationen automatiskt finns utan krav på dagliga anteckningar.

Sammanfattningsvis bör förslagen i promemorian inte läggas till grund för lagstiftning i nuvarande form. Istället bör systemet med personalliggare och andra kontrollinstrument utvärderas objektivt och allsidigt.

Företagarna

Christina Linderholm
Chef Analys & Opinion

Annika Fritsch
Skatteexpert

---

¹ Företagarna: RUT och ROT ger jobb, januari 2010